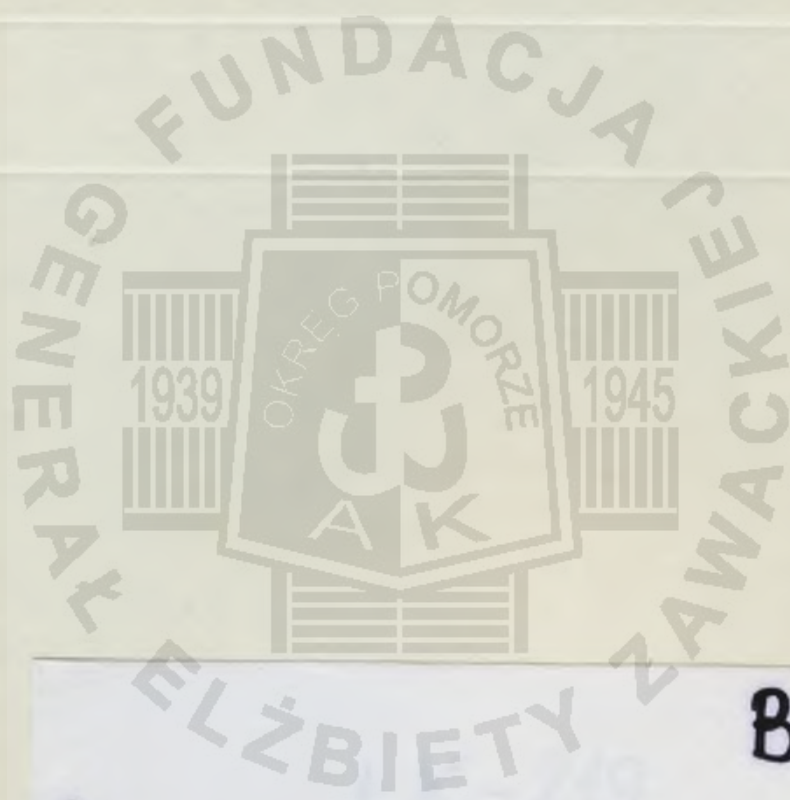

opr 30.05.1994r.
MG

fotografie

Brodnica
AK

+
Gaca Halina
ps. „Lilia”, „Biały Aniot”, „Iza”

K:219/219 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Gaca Halina

Nr: 219/219 Pom.

Brodnice A2

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja własna k. 4 s. 1-5

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora k. 2 s. 1-2

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 5 s. 1-6

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k. 36

fotografie dzieł ikonografii

I/1 Relacja właściciela - Halime Gace

- Relacja o uczestniczeniu w ruchu oporu, złożona przez brata, Bogdana Gace, spisana przez p. E. Kawacki, Tomii, 15 II 1977 r. msp. oryg. k. 2 s. 1-2
- Relacja brata Witolda Gacy zamierzona w liście do p. E. Kawackiej, Wrocław, 21 IX 1982 r. msp. oryg. k. 1 s. 3-4
- Relacja brata Bogdana Gacy, b. d. msp. kopia uwierzytelniona przez Dr. Henryk Nowosiólską 20.02.1977 k. 2 s. 5-6

Relacja o uczestniczeniu w rodzinie
oporn, starane przez brata, Bogdana Gace

219 Pam
ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
poz. 219/P
data wpływu

I. Dane osobiste

1. Gace Halina, mizantropka, w czasie okupacji Gace
2. ur. 1924 r. w Starogardzie
data śmierci 20 I 1945 r., mąż imieniem z Bydgoszczy; po
awanturze 3 I 45 r. Brodniczy i wywiezieniu w grupie 56 osób
z Brodniczy do Bydgoszczy; okoliczności śmierci mi nieznane,
być może zrelatowała mi w grupie więźniów spalonych razem
w Bydgoszczy (w relacji siostry Bogdana / Zamenickiego
w Bydgoszczy); miejsce pochówku mi nieznane; wpisane
relacje od 4 osób scalonych z tego transportu: Bogdan Gace,
++ Zofia Zilemowska, Krystyna Kostecka z m. białostka, Emil Tom-
czyński.
3. rodzice Crestaw i Anna Klappke
4. siostra wydział sądowy
5. była uczennicą IV kl. gimn. w Brodnicach
bardzo prawa sumienne; pracująca w szpitalu była oddana
chorym; została odpowiedzialna (aż do śmierci) za szpital komp.
6. adres brata relatora Crestawa Gace, Bogdana:
60-337 Toruń

II. okres przedwojenny

1. była uczennicą
2. uczestniczyła w ruchu PWR, także kawałki

III. okres okupacji do maja 1945 r.

1. W latach 1939-41 w domu; po powrocie z ewakuacji rodziny
do Gostolime; siostra i matka poszły do Bydgoszczy 1 1/2 tygodnia
Ocl 1941 r. została przetrzymana w szpitalu miejskim w Brod-
nicach, gdzie po lekarzem był jej brat Crestaw Gace
(promiast przez obóz w Ostrowcu)
opiekowała się chorymi Polakami także poza szpitalem.
2. Zaproszona przez Krystynę Kostecką, (która była
leżniczką (?) Kasalet szefa sztabu KO Pomorza w Wiskoni
a Dziugielowskim, jedzącą do Lubawy, u. M. 104 Wg-
bourne). Rok 1943 w Jabłonce - PK.
3. Relator mi nie. utworzeniu sił samobrony w parciu
brodniczym; chyba około 30 osób, w tym 20 Niemców
a także 16 Niemców; grupa awantur, do których ta z 30 osób
w tym brat Bogdan, który już poprzednio był awanturą
w sprawie brata przyrodziencego Crestawa w r 1944 i
zwolniony. Zadaniem komitatu było przygotowanie
punktów sanitaryzacji na wypadek powstania.

Wskazanie relacji
Magdalena - Zo

4. Do Haliny "kicia", 2. może też "Bratki Pamiąt"
 przeniesienie sanitarnie w szpitalu (polegnałowie i siostra opera-
 cyjne)
 funkcja: kierownictwo punktu sanit. w Brodnie i powiat
 Punkt kurpiwający w szpitalu, brzemieniem obciążenie
 materiałowa sanit.
 nie ma nominacji ani odznaczenia
 (za stawania o nadaniu orderu medycyny w Brodnie w m. Ha-
 liny Gace)

5. Awent. 3 I 1945 r w Brodnie przez gestapo brodnickie -
 NGT Me skutek zmasowa awentowania ^{aleksandry} Aleksandry Bekker, po Czerwym
 Pamiąt; która wpadła w więzienie z obywatelami ^{na} (na) spadochroniarzy
 radzieckich i w której gestapo w czasie rewizji znalazło
 NGT przy ^{paczkami} materiałowa sanitarnych [w jej ^{paczkach} paczkach
 znalazła wyściółki, na podwórku domu, a siostry cywile w
 kopali w wodzie do wykopania piwnicy, złożyła reszki i obciążała
 walcami]
 Gace Wyrzoniła w Brodnie, mierzona potem wyrzoniła do trylogo-
 nary, gdzie stała o niej zapiski.

Relacja stworzył w obecności S Zawadzkiej dnia 15 II 47
 w Toruniu, która reszki reszki antenby ^{przez} prąd i polpiron

1-1 Bogdan Gace
 brat polskiej Haliny Gace

Zob tablic relacji Gminy Langoski - Dobrowicki z Brod-
 niey - WSK 1943-44

Szanowna Pani Docent,

Proszę mi wybaczyć, że odpowiadam z dużym opóźnieniem na Pani list, byłam jednak na urlopie poza Wrocławiem i dopiero teraz dotarła do mnie korespondencja z miesiąca lipca.

Muszę Panią zmartwić - ale nie mogę służyć żadnymi informacjami o Władysławie Zielińskiej. W mojej pamięci nie utrwaliła się jej osoba. Jako młody chłopiec zostałem aresztowany już w 1942 r. i osadzony w Stutthofie, w którym przebywałem do 1945 r. Potem w Brodnicy właściwie już nie mieszkalem, studiując najpierw w Toruniu, następnie w Poznaniu - miałem więc bardzo luźny kontakt ze środowiskiem brodnickim z wyjątkiem grupy b. więźniów Stutthofu i mojej najbliższej rodziny. Sądzę, że brat Bogdan złożył Pani wyczerpującą relację z tych faktów, których był uczestnikiem bądź świadkiem w Brodnicy podczas okupacji, przebywał w niej bowiem prawie przez całą wojnę. Bogdan zmarł przed dwoma laty, zmarł też mój drugi brat, więzień Oświęcimia. Dla Pani tematu najważniejsze byłyby wiadomości o mojej siostrze Halinie /ur. w 1923 r./, którą Niemcy pod koniec wojny aresztowali i osadzili w więzieniu w Brodnicy i której dalszy los jest nie znany. Prawdopodobnie została rozstrzelona. Halina w czasie okupacji pracowała w szpitalu w Brodnicy jako pielęgniarka, b. czynnie współpracując z partyzantami - przekazując im przede wszystkim lekarstwa i niosąc pomoc sanitarną. W Toruniu mieszka /?/ lek. wet. Emil Tomczyk, który pracował z Haliną w konspiracji i prawdopodobnie mógłby służyć bliższymi informacjami na temat ich wspólnej działalności.

Bliższe dane o mnie: urodziłem się 19 IV 1925 r. w Starogardzie Gd. Od 1 XII 1941 r. należałem do Związku Jaszczurczego / grupa scalona później z Armią Krajową/ pod pseudonimem "Królewicz". Posiadam na to zaświadczenie podpisane przez Tadeusza Złot-Pudełko /ppor. A.K. nr leg. Z.U.W.Z. oW 2291/, który był kierownikiem łączności konspiracyjnej Zw. Jaszczurczego na Pomorze. Zaświadczenie to zostało mi wydane 21 VIII 1948 r. i wówczas p. Pudełko mieszkał w Łodzi, ul. Przędzalniana 66. Zostałem aresztowany dn. 30 XII 1942 r. przez Gestapo grudziąckie i następnie przewieziony do Stutthofu, gdzie przebywałem do końca wojny.

MGV
MGV
MGV

Organizacja nasza bazowała na przedwojennym harcerstwie. Działaliśmy w zastępach. Dowódcą mego zastępu był Sewer Palicki, zamieszkały od chwili wyzwolenia w Szewcji. W skład zastępu wchodził: Zygmunt Palicki /po wojnie inż. leśnik zam. w Bydgoszczy/, Tadeusz Jakubiak /zmarł w obozie Stutthof/, Stefan Szadkowski /obecnie lekarz w Brodnicy/. O innych nie mam informacji. W ogóle zatarły mi się już w pamięci tamte czasy, może dlatego, że starałem się o nich zapomnieć i wykreślić ze swego życia. Proszę mi więc wybaczyć, że podaję tak skąpe informacje.

Łączę wyrazy szacunku
[Signature]

53-318 Wrocław, dnia 21 IX 1982 r.

ul. Prąd. Pracy 30/10

5

**Relacja o uczestnictwie ruchu oporu
siostra przez brata, Bogdana Gacę.**

I. Dane osobiste

1. Gaca Halina, niezamężna, w czasie okupacji Gaca.
2. urodzona 1924 r. w Starogardzie
data śmierci 20.I. 1945 r. marsz śmierci z Bydgoszczy, po aresztowaniu 3.I.1945 r. w Brednicy i wywieziona w grupie 50 osób z Brednicy do Bydgoszczy. Okoliczności śmierci nieznane, być może znalazła się w grupie więźniów spalonych żywcem w Bydgoszczy /wg. relacji stryja Bogdana Gacy zamieszkałego w Bydgoszczy/ niejako pochówku nie znane. Szczęśliwa relacja od 4 osób ocalałych z tego transportu: Bogdan Gaca, Zofia Zielentowska, Krystyna Kosińska, Emil Tomaszuk
3. rodzice Czesław i Anna Klaffke
4. ojciec urzędnik sądowy
5. była uczennicą IV kl. Gimnazjum w Brednicy. bardzo prawa, sumiennie pracująca w szpitalu była oddana choremu, okazała się odpowiedzialna (aż do śmierci) za zespół konspiracyjny.
6. Adres brata relatora Gacy Bogdana: 60-337 Poznań,

II. Okres przedwojenny

1. Była uczennicą.
2. Uczestniczka hufca PWK, także harcerka

III. Okres okupacji w maju 1945 r.

1. W latach 1939-41 w domu; (po powrocie z wakacji rodziny z Garwołina; siostra i matka pozostały w Kypinie 1,5 miesiąca)
Od 1941 została pielęgniarką w szpitalu miejskim w Brednicy, gdzie p.o.lekarskim był jej brat Czesław Gaca (przeszedł przez obóz w Oświęcimiu)

ps. "Magnolia"

2. Opiekowała się chorymi Polakami, także poza szpitalem.
Zaprzyjęta przez Krystynę Kosińską (która była łączniczką ?) Szefa Sztabu K.O. Pomorsze "Wichrem" a Dzięgieleskim", jeżdżącą do Lubawy k. miasta Wąbrzesna.) luty 1943 w Jabłonowie w powiecie brednickim
3. Relator nie wie; utworzenie sieci sanitarnych w powiecie brednickim chyba około 50 osób, w tym 20 łączniczek a także 16 mężczyzn;
Grupa aresztowanych wyniosła 73 osoby, w tym brat Bogdan, który już poprzednio był aresztowany w sprawie brata przyrodniczego Czesława w r. 1941 i zwolniony. Zadaniem komórki było przygotowanie punktów sanitarnych na wypadek powstania.
4. Ps. Haliny "Lilia" może też "Biały Anioł".
Przeszkolenie sanitarne w szpitalu (pielęgniarka i siostra operacyjna).
Funkcja: kierowniczka punktów sanitarnych w Brednicy i powiatu.
Punkt konspiracyjny w szpitalu, organizowanie szkodliwych materiałów sanitarnych.

Nie ma nominacji ani odznaczenia (za starania o nadanie Szkoły Technicznej w Brednicy imienia Haliny Gacy.)

5. Aresztowana 3.I.1945r. w Brednicy przez gestapo brednickie na skutek zeznań aresztowanej uprasiano Aleksandry Behter ps. "Czarna Anioł", która wpadła w sibiasku z obławą na spadochroniarzy radzieckich i u której Gestapo w czasie rewizji znalazło przypadkiem magazyn materiałów sanitarnych (w szwach Behter rozstrzelano część rodziny na podwórzu domu a siostrę gruźliczkę topili w wodzie do wysokości pierśi, żądając zeznań i obciążając winność - Aleksandra Behter).

H. Gaca więziona w Brednicy, męczona, potem wysłana do Bydgoszczy, gdzie słuch o niej zaginął.

Relację złożył w obecności s. Zawackiej dnia 15. lutego 1977r w Toruniu, która zaświadcza autentyczność podpisu.

() Bogdan Gaca
brat poległej Haliny Gaca

Zob. także opis w relacji Irenej Langowskiej-Dąbrowskiej z NSK Brednicy

Halinę Gacę trzeba koniecznie umieścić wśród biografów poległych.

Za zgodności
Młouszowski
20/II 1977 Bydgoszcz

I/2 Dokumenty dot. osoby relatora. - Gaca Halima:

- Przewidywany gryps Haliny Gocanki pisany w katowni Gestapo około 20 I 1943 do Karimiera Jarzębowskiego, ksero. k. 1 s. 1
- Treść grypsu Haliny Gocanki z więzienia w Brodnicach przepisana przez p. prof. E. Kawackę, rękopis oryg. k. 1 s. 2

Namier fantazmaty Siebata
 wizer Hellmutha (18) do Schmale
 furecki! List Twój sprawi mi
 wielką przyjemność a słysząc obcojęzy-
 kowemu, może sobie stać we mnie kro-
 tawie ale to nie wie słuchać. Nie słyszaj
 w głębie myśliwego. Pochylnaj wzdry-
 dotychczas dręgać. Wzrosty siebie obiera-
 drogę to jest słowno i ja. Nie życzę mi
 nie piszemyżna / amantynego

Praca artystyczna, grom. Kaliny Gacanki, pisaną o
 Katowiu Gostajo około 20. L. 1945 do Kierownika
 Jacek Gostajo.

Proga, Opatrykasz i Schafsz,
 Ale, byś się pomyślał jako ty to
 myślisz. Jedną wie o całej uśmie od
 siebie i wyciągnę. Jest mi teraz bardzo
 dobrze. Ale pojechać jechać i zjechać nie
 wzdrykając. Wzrost, gdy dokoła mi line
 kęg pociąg... Ale nie moje wola
 Pociąg. Jedną wie i pociąg i jechać
 spieć i jechać. — Kalina

Praca artystyczna, grom. Kaliny Gacanki, pisaną o
 Katowiu Gostajo około 20. L. 1945 do Kierownika
 Jacek Gostajo.

októ 20. 1945 2

Trojić grupy Halimy Gacanki z wojennia w Bredlinie
Karimierz Jaroskowski Einsatzlager Hollendorf (5a)
Pr. Scholtz. Jumbo! Lint Turaj sprawd mi wielko
przyjemność v moym obecnym locum. Jeneere Liebu
stale mi moga zrozumieć, ale to me mi radzisz. Nie
staważ się złybie wyotknie. Postępnij wędźny doby mi drogami
Razdy robie obiva drożę. Co zrobiam i ja. Dla mnie mi
me nie przyknieżę i wzmocliżę nad Bogu Ojczyzny i
cnotę. Nie bjęż się z myślami jak Ty to przyms. Jesteś wpr
o caki mi bo od Ciebie oczędliwze. Jest mi twaz bardzo
dobne. Nie spotketa mnie zaelne mi podziankie. Wożę,
gdy tak będrze Bog chęiat ... Ale mi moja wola Panu!
Serdecnie ci pozdrawa i polece opiece boskiej - Halime.

Przedimiertny, grupy Halimy Gacanki, pisany w Katowici
Gustapo októ 20. I. 1945 do Karimierza Jaroskowskiego
Fot. archiw. Mednicki

II. Materiały uzupełniające relacje:
Gace Stalina:

1. Biogram Gacy Staliny opracowany przez Zbigniewa Duchmiskiego 7.02.1989, mpis. k. 1 s. 1
2. Biogram Gacy Staliny sporządzony przez Elżbietę Zawadę, mpis, oryg. brak daty k. 1 s. 2-3
3. Biogram Gacy Staliny - brak autora i daty opracowania, mpis. k. 1 s. 4
4. Biogram Staliny Gacy z motywu biograficznym, brak autora i daty opracowania, mpis. kopia k. 2 s. 5-6

1

K-219

G a c a H a l i n a
/1924-1945/ps."Lilia", "Biały Anioł", żołnierz AK

Urodzona w 1924r w Starogardzie, z ojca Czesława, urzędnika sądowego i matki Anny z domu Klaffke. W 1939r była uczennicą 4 klasy Gimnazjum w Brodnicy, gdzie mieszkała wraz z rodzicami. Aktywna w harcerstwie oraz organizacji przysposobienia wojskowego kobiet. Od 1941r pracuje w szpitalu miejskim jako pielęgniarka, gdzie bierze udział w samopomocy opiekując się ofiarnie chorymi w tym także jeńcami angielskimi.

Zaprzysiężona w konspiracji w AK w 1943r. Otrzymuje przydział do sekcji sanitarnej wojskowej służby kobiet jako z-ca kierownika sekcji. Organizuje konspiracyjną składnicę materiałów sanitarnych. Sama przewozi materiały sanitarne z różnych aptek. Potrzebne lekarstwa przekazuje partyzantom niosąc jednocześnie pomoc sanitarną.

Aresztowana 3 stycznia 1945r przez gestapo brodnickie. Więziona i męczona w Brodnicy i Bydgoszczy zostaje zamordowana w czasie marszu ewakuacyjnego w okolicach Nakła w drugiej połowie stycznia 1945r.

Zróżła:

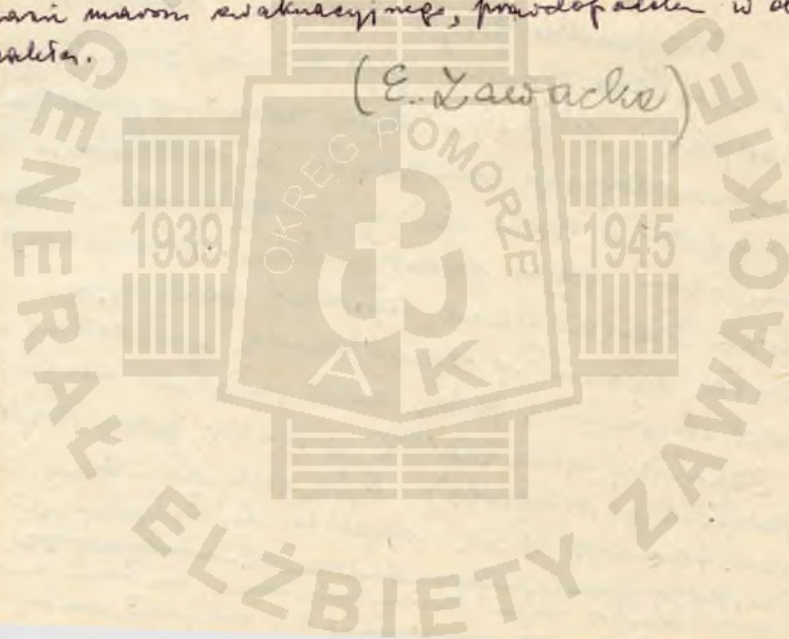
1. Ciechanowski Konrad "Ruch oporu na Pomorzu Gdańskim 39-45", Warszawa 1972, MON.
2. Instytut Historii PAN "Harcerki 1939-1945/str.157.
3. Relacja brata Gracy Bogdana, poz.219/P, Archiwum E.Z. Również informacje udzielane przez J. Fangowską, ps. "Kita" oraz B. Dulską ps. "Danka".
4. Elżbieta Zawacka "Z dziejów brodnickiej AK/III/, "Białe płaszcze pielęgniarek", Npwości 1982r. Archiwum E.Z. Toruń.

opr. Elżbieta 7.02.1989
Zbiory Muzeum

+ Halina Gace ps Lilia |1927 - I 1945| 2
ur. w Stargardzie Gd. w rodzinie Mommorka psło-
wego Crestawa Gacy i jego drugiej żony Anny z d.
Klaffke. W 1939 r. była uczennicą gimnazjum brackiego.
W czasie okupacji mieszkała w rodzinie u Porodnic, ^{podległej}
w 1941 r. pracy pielęgniarki w szpitalu
miejskim, gdzie pomocnikiem lekarza był jej
brat Crestaw Gace, student medycyny.
Była czynnie w samopomocy społeczeństwa w opiece
nad chorymi i także nad jeńcami amerykańskimi.
Zaproszona została do PK w 1943 r. przez Władysława
Rostkowskiego (Mazurka) była przydzielona do zespołu
samotarnego WSK inspektora Porodnic; ~~podczas~~
~~funkcyj~~ ~~została~~ ~~podjęta~~ ~~kwadransowa~~ ~~aktywna~~ ~~praca~~
prowadzić także grupy samotarne na terenie inspektora
Porodnic i w tym zakresie posiadała materiały samotarne. Aż do

W dniu 3 I 1945 w związku z wypadkiem pokrzydła
przechwytała w tym celu broda. do 19 I 45. Zamieszkała
w końcu stycznia 1945 w miejscu eksterminacji w
czasie masowej eksterminacji, prowadzona w obozie
militarnym.

(E. Zawacka)

*10 ac
wojsp. - ciar*

*(1924-1945)
miesz. krajowa
ciar*

Halina Gaca ps "Lilia", "Biały Anioł"

Ur. w 1924 r. w Stargardzie, córka urzędnika sądowego Czesława i Anny z d. Klaffke. W 1939 r. była uczennicą gimnazjum brodnickiego, uczestniczką hufca PWR /Organizacji Przyposobienia Wojskowego Kobiet/ i harcerką. W czasie okupacji mieszkała z rodziną w Brodnicy. W 1941 r. podjęła pracę pielęgniarki w szpitalu miejskim, gdzie p.o. lekarzem był jej brat Czesław Gaca. Była czynna w samopomocy społecznej w zakresie opieki nad chorymi, a także nad jeńcami angielskimi.

Zaprzyświeżona do AA w 1943 r. przez K. Kozłowską ps "Magnolia" miała przydział do zespołu sanitarnego WSK /Wojskowej Służby Kobiet/ inspektoratu Brodnicy. Pełna zapędu i ofiarności została wyznaczona na zastępczynię kierowniczkę zespołu Ireny Winiotowskiej ps "Flora"; pełniła również funkcję magazynierki materiałów sanitarnych, które także sama nabywała jeżdżąc m.in. do apteki w -idzbarku Wawelskim, oraz szkoliła sanitariuszki.

Aresztowana 3 stycznia 1945 r. w związku z wyspą pokrzydowska, przebywała w więzieniu brodnickim do 19 stycznia 1945 r. Została zamordowana w czasie marszu ewakuacyjnego z więzienia bydgoskiego w kołcu stycznia 1945 r. w okolicach Makła.

5

Gaca Halina ps "Lilia", "Biały Anioł"

ur. w 1924 r. w Stargardzie, córka urzędnika sądowego Czesława i Anny z d. Klaffke. W 1939 r. była uczennicą gimnazjum brodnickiego, uczestniczką hufca PWK /Organizacji Przynsposobienia Wojskowego Kobiet/ i harcerką. W czasie okupacji mieszkała z rodziną w Brodnicy. W 1941 r. podjęła pracę pielęgniarki w szpitalu miejskim, gdzie p.o. lekarzem był jej brat Czesław Gaca. Była czynna w samopomocy społecznej w zakresie opieki nad chorymi a także jeńcami angielskimi. Zaprzysiężona do AK w 1943 r. przez K. Kozłowską ps "Magnolia" miała przydział do sekcji sanitarnej WSK /wojskowej służby kobiet/ inspektoratu Brodnica. Pełna zapasu została wyznaczona na zastępczynię kierowniczkę sekcji I. Kiwatowskiej ps "Flora"; pełniła również funkcję magazynierki materiałów sanitarnych, które także sama nabywała jeżdżąc m.in. do apteki w Lidzbarku Welskim.

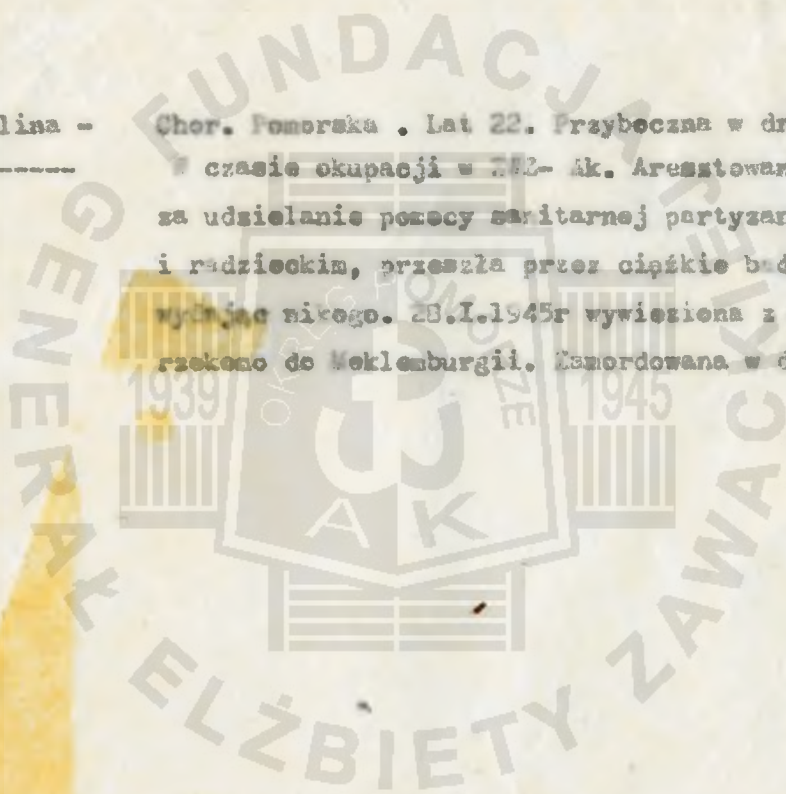
Aresztowana dnia 3. stycznia 1945 r. w związku z wyspą pokrzydowską /zob. biogram Marii Lidii Zakrzewskiej ps "Orchidea" /*przebywała 4 dni w więz. brodnickim do 19 stycznia 1945 r.* została zamordowana w czasie marszu ewakuacyjnego z więzienia bydgoskiego w końcu stycznia 1945 r. *w okolicach Makta*

Informacji do powyższego biogramu, gromadzonych w zbiorach E. Zawackiej, dostarczyli: I. Langowska ps "Kita", B. Dulska ps "Danka", H. Ronowska, S. Dziegielewski ps "Mikołajski", J. Szalla, oraz brat "Lilii", B. Gaca ps "Struś". który również przełazał fotografie rodzinne i fotokopię grypsu więziennego. Wzmianki o "Lilii" w książce K. Ciechanowskiego "Ruch oporu ..." s. 329 i 360 oraz "Harcerki 1939-45" s. 157

65 Rel. 219/Poz ✓

+ G a c a Halina -

Chor. Pomorska . Lat 22. Przyboczna w drużynie w Brodnicy.
w czasie okupacji w ZŁ- Ak. Aresztowana 2.I.1945r
za udzielanie pomocy sanitarnej partyzantom polskim
i radzieckim, przeszła przez ciężkie badania, nie
wydaje niczego. 28.I.1945r wywieziona z grupą więźniów
rzekomo do Meklemburgii. Zamordowana w drodze.

Broduice

T.K. 219/219 Pom.

Jana Halina

V. Nazwiskowe karty informacyjne

k. 36

1. Samt. 2. 219/Pow 3. AK-
Yubilenoi
Brodnia

4. † Jaca Halina 5. Jaca 1

6. * ~~Majno~~ * Lidia
Tomaty Pamięci
4.20. Hage

7. Jaca

8. Crestaw Jaca
i Anna z d. Klaffke

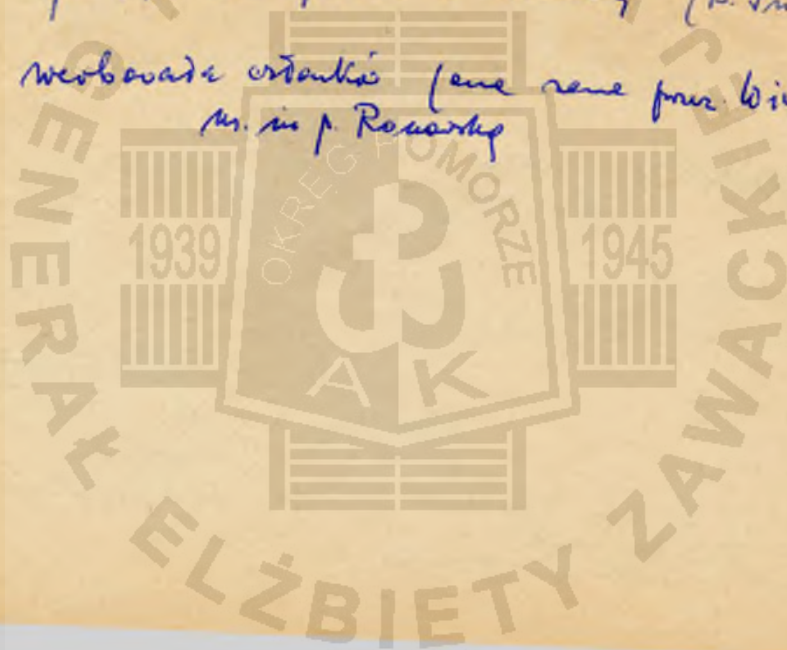
9. ur. 1924 r.
w Starogardzie

10. ~~11. Kłosa 20. I. 1945 r.~~
ur. 20. I. 1945 r. w Brodnie
i dw. Zięgulewskiego

12. Relacja brata Bogdana Jacy
młodszy z listami
R. uickmanowi s/w 329, 360

K 19328 m 4/23 104
114

Komitetka samit hsk Pordhica 1943 v
pud gniatke Kapitale to Pordhicy (B. Fintarke luf)
Wobowade wstanki (ene rone puz. Wivaborku)
M. in p. Rosardup

Gace Halime

2

list 15to 78 Barbary Dulskiej

rodzicielka Hanny Dulskiej

ich kolega Emil Tomy, wykonał zdjęcie mat. (Dulskie
Hanne i Barbare, Główna, Karłowice)

nie wiem co Główna. brach. przed wojną

domownicy pełna zapisał do pracy w rodzinie opar.

5.22.6.25,

Qk 3

+ Gaca Halina

R. 45/II Białka

Nazwisko i imię

Nazwisko panięskie

Pseudonimy

Nazwiska używane
w czasie okupacji

Imiona rodziców,
nazwisko matki

Data i miejsce urodzenia

Adres obecny

Data i miejsce śmierci,
ew. przyczyna

ŹRÓDŁA I ZAPISY BIOGRAFICZNE:

MB

3) relacje brata ^{Bohdana} ~~Bohdana~~ (numer). nr. 45/II Brodnic

Zaproszenia proz Kortovsk, Krystyna ps. "Magdalena"
do Z. Z. Malin. byta pilsqonarko w szpitalu i Brodnic.
Zorganizowała sie sanitarna w pow. brodnickim około
30 osób, Tchemosć - około 20 dni wst i 16 wsteyze
nosta ps. "Lilia" lub "Budy Anit". Byta komendantka
sanitaru. Pnak Kouspi, w szpitalu.
Sę staranno o ucdanie szkole Medycyny i Brodnic
i jej imienia

Arestowana 3. I 1945r. proz gestapo, proz wyppz Alek-
sandy Bekker ps. "Czerwony Anit", w której gestapo znalazło
magaryn smolców opatrniokowych. Msciona ^{Helena} w szpitalu
w Brodnic, wyprawa do Bydgoscy - szuka o niej
zginat, (nie pewne racyj mistusnie domysle
Alek sandm) ^{nie pewne racyj mistusnie domysle}

5.22.6.25.

R 45/ii Brodnica

[35] (14) 4
ZWL-AK

+ GAEA HALINA

Nazwisko i imię

Nazwisko panieńskie

~~Halina~~ "Lilia" lub "Białe Anioły"

Pseudonim

Nazwisko używane w czasie okupacji

Czesław i Anna Klafke

1929 w Starogardzie

Imiona rodziców, nazwisko matki

Data i miejsce urodzenia

brat: 60-337 Poznań

29. I 1945 w drodze do obozu

Data i miejsce śmierci, ew. przyczyna

ZRÓDŁA I ZAPISY BIÓGRAFICZNE:

Just. H. PAN, "Karcenki 1939-1945" Wyd. P.U.N. v-6c 1973r. s. 374.

Lat 22. Przyboczna w domowym w Brodnicy. W czasie okupacji w ZWL-AK. Aresztowana 2. I 1945r. za udziałem w porwoży sanitarny partyzantem polskim i waleckim, przesła przez ciężkie badania, nie wydaje nikogo. 29. I 1945r. wywieziona z grupy więźniów nekono do Mleklenburgii Brodnica. Zamordowana w drodze. M.B.

rel. Głobrowskiej Jolany z d. Łaugowskiej nr. 10/II Brodnica
Książki pracowały na terenie Brodnicy w 202-AR. o aretowaniu
i śmierci jak wyżej.

K. Ličhanowski, str. 329.

28.XII 1944. Gestapo aresztowało dr. Witobolskiego (ze Szpitala w Brodnicy)
oraz Gaciównę Halinę - członków AK za udzielenie pomocy lekarstwu
rannym ppom. Henrykowi Myśko d-oy grupy dywersyjnej - w szpitalu
dratowej da podnieśli w terenach Okręgu Gdańsk - Prusy
Zachodnie. W/o zostali zamordowani w więzieniu w g. relacji
E. A Gaca (rel. w zbiorach Ličhanowskiego).

str. 36a.

Gaciówna Halina członkini WSK AK w Brodnicy aresztowana
w końcu grudnia 1944. zginęła w którejś z niżej wymienionych
okolicznościach.

5
GACÓWNA HALINA

Opis: "Tragedia w Pokrytelcu" - Gacowa Tomisława 27.11.77

"Polscy spadochroniarze namierzali Montakka i cichociemnicę A.K., który walczył w siłach oddziału ochrony i pomocy ludzkiej przychylec. Z rannymi A.K. pomimo że zorganizowali dr. Winiakowski i przyjaciel Halina Gacowa. 28 grudnia Gestapo aresztowało oboje Polaków. Dr. Winiakowski i Halina Gacowa zostały zamordowane przez hitlerowców w więzieniu"

yes

GACANKA Halina "Lilia", "Biały Anioł" /1924 + 20.I. 45/ zam. podczas okupacji w Brodnicy, ur. w Starogardzie, c. Czesława pracownika sądowego i Anny z Klaffków; ucz. gimn. w Brodnicy, harc. przyboczna w druz. Chor. Pomorska OH; ochotn. hufca szkol.PWK; od 4lr. pielęgniarka - siostra operacyjna w szpit. miejskim, w którym jej b. Czesław "Gaca" był lekarzem; organizatorka i kierowniczką sieci punktów i składnic mat. sanitarnych w obw. ZWZ-AK Brodnica okr. Pomorze, także udzielała pomocy sanit. i opiekowała się partyzantami polskimi i radzieckimi oraz Żydami; areszt. 3.I.45r. na skutek zeznań wymuszonych torturami w śledztwie Aleksandry Bekter, areszt uprzednio podczas obławy na partyz. radzieckich, u której znaleziono magazyn mater. sanit.; C.H. więziona początkowo w Brodnicy, torturowana w śledztwie nie wydała, wywieziona do Bydgoszczy zginęła w bliżej nieznanym okolicznościach, być może w marszu śmierci lub w grupie więźniów spalonych żywcem w Bydgoszczy.

mloda brate Popolana 9

++

Grodzonia Helina

rel. 2.19. Pan

7

[Ciech. 329, 360] po 72a Hage

AK
Brodnice

22m. w rel. Ronowskiy Helony rel. 27.4.19.

K

rel. Brade i do Dzięgiełowskiego, ukończony 7.12.1945

FUNDACJA
ELŻBIETY

+Gacówna Halina 8
Ciechanowski Konrad
Ruch oporu na Pomorzu Gd. 39-45
W-wa 72 MON
Członkini Wojskowej Służby Kobiet Ak w
Pomorzycy. Aresztowana w końcu grudnia 44,
29ingta w bliżej nie wyjaśnionych okolicz-
nościach.
str. 329,360

9

Gaca Halina
ps. "Lilia", "Biały Anioł"

Brodnica
ZWZ-AK

Harcerki 1939 - 45, str. 389, 175

K.Wojt., 95.

Brodnica

Brodnica
KSK- AK 10

+
1945 GACANKA HALINA

nr. 5108 nr. 108
nr. 108 nr. 108 nr. 108
Brodnica

Ak Brodnica
3 Imp. "Prowar"

1 2
 4 Gaca Halina 5 12
 6 ps "kilia", "Białe" 7
 8 "Aniot" 9
 10 1939 11 1945
 11a
 12. Elżbieta Zawacka: „Zobiejów brodnickiej
 Ak (III).
 N. 2. 82r. „Nowosci” „Białe piaseki pielęgniarek
 G.H Była młodszą pielęgniarką szpitalu brodnickiego
 organizowała w parafii punkty sanitarne, organizowała
 kursy sanitarne. Członkini „PCK”

219 13

1	2	3
Pylybcus i druzine Chor. Pom.		
+4 Saca Halina	5	
6	7	
8	9	
10. Produka	11 29. 7. 45 zamord. w drodze do obor w Mielkowskiej "	
12. Inst. Hist. PAN: Harecki 39-75		

Str 157 G.H. let 22. Pylybcus w obrotach s Produka
w czasie chujep. w 202. Ak. Arentow. 2. 75 za
nabielanie promocy sanitarna, partyzantom polska
i rada., pmenta pna. esitne bedana, nie wyda se
dinko. 29. 7. 45 wywieziono do ^{obor} Mielkowskiej
Zamordowien w drodze, winity, otady, cybupka w Kar.
- ^{Losien m.}

Gace Haline

14

Przejazdy do Lidzbawia Welskiego
dla Zakupu ^{medycy} ~~lekarstwa~~ w tamtych aptekach
Główny Księgarni z Białymostki wódmie
pisanie z Szwedów w dniu 22. III 79. Przewodzą
ze informacją i nie od do fakultatu

relacje

15

Gace Halime

Robertus z listu Barbaro, Dabki, XII 78:

robinsoniecki Hannu Dabki, wreszcie grun-
brodniczego przed wojną
dla wrynie pełne zapasów do pracy w wnetrze
spoon
Zamieszkanie przez bliższe pod koniec roku
prop

inf H. dubonicki z Golumba 17 X 79

W Golumbie mówią, że Cyrtlet ~~został~~
została zabrana nie' skutek wreszcie Gacy

Brodnica - Włocławek

AK, WSK

Gaca Halina ps. "Biały Anioł"

pielegniarka WSK -AK

w Brodnicy

Zob. T. Problemowa "Służba Zdrowia"

" Z Kart Historii " Dr med. T. Rejmanowski

Om-2002

Brochura
W S K

17

Gacou Halina
ps. „Biały Aniel”

Przewodzenie kurców obszarów sanitarnych

rob. Antoszewskiej W. „Młodości...”
Bibl. FPFK B37
s. 20, 25

dk. 99

Brodnica
AK 18

GACOWNA HELENA? (HALINA)

ps. "Lidia" AK

Aresztowana w okresie: koniec XII.1944- początek I.1945r. w grupie 13 osób ("tragedia pokrzydowska") obok Ireny i Nikodema Wiwatowskich W.Zieleniewskiej, F.Jarzębowskiego, W.Cybulskiej, S.Bekter, M.L.Zakrzewskiej.

T.: Zakrzewski Jan Edmund, Insp. Brodnica, I/11-11v.

MGr 1994

GACA (HALINA)

Brodnica
AK 19
AK

Członkini sekcji "PCK" w Insp. Brodnica, tak jak:
dr Wiwatowski, jego żona Wiwatowska, Kosmalowa,
Karbowska, Ronowska, Cybulska, Oziminowa. Zginęła
po aresztowaniu ("wsypa pokrzydowska"), tak jak:
dr Wiwatowski, jego żona Wiwatowska, Zakrzewska,
Karbowska, Oziminowa, Władysława Zieleniewska.

T.: Wróblewska Waleria, Insp. Brodnica, K-281, k.I,
2/3, 6v.

MGr 1994

Brodnica

AK - PCK⁴

2D

GACA HALINA ps. "Biały Anioł"

Pracownica szpitala w Brodnicy, tak jak Stefania Bekter i Franciszka Oziminowa (pracowała w aptece szpitalnej).

Uczestniczka konspiracji AK Inspektoratu Brodnica tak jak: Irena Langowska, Wanda Cybulska, Maria Pauty, Franciszka Oziminowa, Helena Ronowska, Marta Kosmala, Mirosława Karbowska, (Stefania Bekter)

"Czarny Anioł", być może także Aleksandra Siudowska Aresztowana przez gestapo w wyniku załamania się Stefanii Bekter podczas tortur. Tak jak Bekter i Oziminowa Gaca gromadziła materiały sanitarne. Potem aresztowano: Cybulską, M. Karbowską, Kosmalę i Krystynę Kozłowską.

Wszystkie zginęły. Najpierw były w areszcie w Brodnicy i w styczniu 1945r. zginęły w transporcie śmierci (transport 300 lub 500 osób).

T.: Langowska Irena, K-214, k. 1/3-4, 6, 7

16r '94

Graca Haline

Brodawice
17.9.11

Omówienie podnes wysypu brodawiczej w 01.1945 r.
Pielęgnacja. Hg (z. Gamy) zrobione wraz z innymi
mierzniakami w stadle w m. Koło Bydgoszy (w
kierunku Maliszka).

Rob. T.: Spisiamy S. Szwajniczego, I Rdeleci,
s. 167, 147; v. Kypisy str. 8

HMM-P4

Brodnica
AK - „PCK”

22

HALINA GACA

Należała do grupy osób wywiezionych z więzienia brodnickiego po aresztowaniu ich ok. 2.1.1945r. (w wyniku wstpy pokrzydowskiej) obok: dr Wiwatowskiego, jego żony (Wiwatowskiej), Ady Cybulskiej, Mirosławy Karbowskiej, Zofii Zakrzewskiej, (Sukowskiego ?), Ozminowej (Oziminowej), Głowczewskiej. Inni aresztowani zginęli w więzieniu: Henryk Sitniewski, Władysława Zieleniewska, (Jarzembowski).

Zr.: List K.Osińskiej (Kozłowskiej) do E.Zawackiej, teczka K.Kozłowskiej, nr K-386, I, k.23

MGr '94

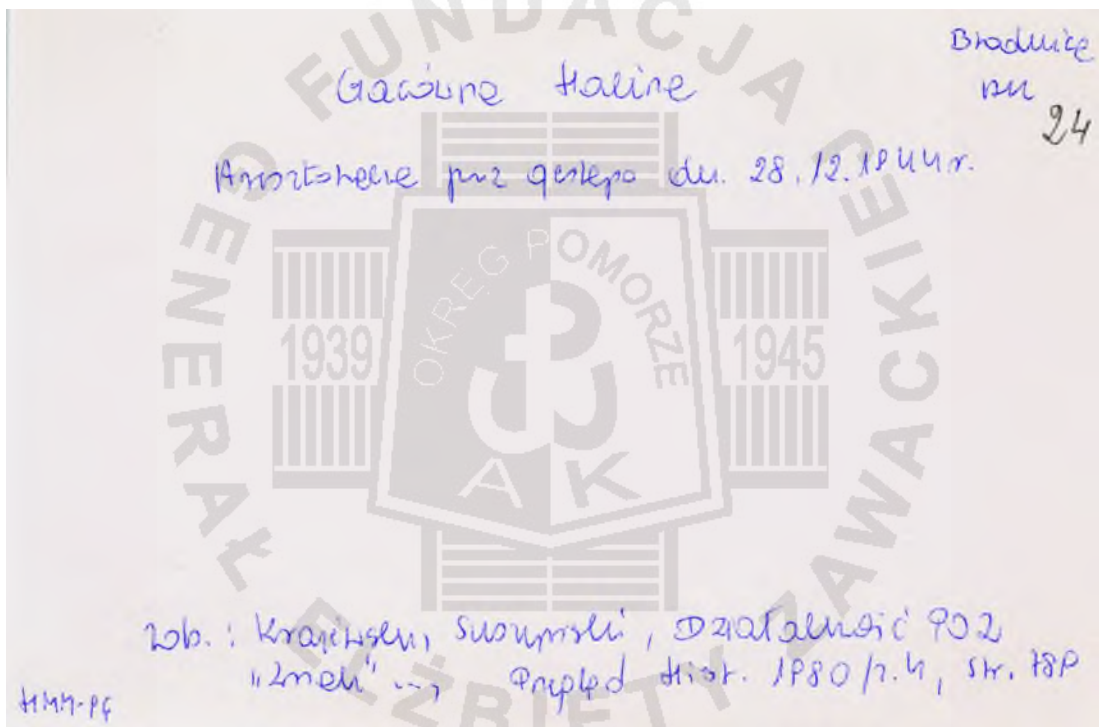
Brodnica
AK
23

GACA HALINA

Uprzedzona przez Krystynę Kozłowską,
w grudniu 1944r. z polecenia Ady Cybulskiej, zniszczyła wszystko, co mogłoby ją zdekonspirować,
podobnie jak K.Kozłowska. H.Gaca, jej brat Bogdan
Gaca i Kozłowska wyjechali do rodziców Gaców do
Zbójna. Wrócili do Brodnicy 1 I 1945r.

Zr.: rel.wł. Krystyny Kozłowskiej,teczka tejże,
nr K-388⁶, I, k.5-4.

MGr Czern. 194

25

GACANKA [GACA HALINA]

BRODNICA

AK

Zginęła tragicznie przed samym wyzwoleniem,
podobnie jak: Cybulska ps. "Ada", Fiutowski,
Jarzemowski, Władysława Zieleniewska ps. "Darnina".
Współpracowała z nią w konspiracji Maria
Stemplewska ps. "Faszyna", lecz niewiele.

T.: Stemplewska-Ostrowska Maria, Insp. Brodnica,
K-415, I, 1/2.

MGr'94

Brodnica
AK "PCK"
26

GACÓWNA (HALINA)

motarystka, córka komornika Sądu
Grodzkiego w Brodnicy.

Aresztowana w wyniku ujawnienia składnicy
materiałów sanitarnych w Pokrzydowie (wyspa
pokrzydowska) ok. 31. XII 1944, wśród grupy ok. 12
osób z Brodnicy i okolic, obok: Mirosławy Kor-
bowskiej, Heleny Romowskiej, 2 siostr Łakrzew-
skich, matzenstwa Niwatońskich.

Źr.: Rel. Mięczyława Karbowskiego o Mirosławie
Karbowskiej,teczka Mirosławy Karbowskiej, Insp.
Brodnica, nr K-240, I, k. 2.
MG o. nr. 184

Brodnica
AK - „PCK”

GACA (HALINA)

27

~~Am~~ Córka komornika sądowego. Aresztowana przez gestapo 3. I. 1945r. wraz z innymi członkami brodnickiego „PCK”: Wandą Cybulską, 2 siostrami Zakrzewskimi, 2 siostrami Zielenieckimi, Martą Kosmalową, lek. Niwotarskim i jego żoną Niwotarską, być może Heleną Romaniską, siostrą księdza z ~~De~~ Pokrzydowa (Adelajdę Górniewiczą).

Źr.: Rel. Stefana Karboniskiego o Mirosławie Karboniskiej, teaska Mirosławy Karboniskiej, nr K-240, I, k. 4v, tamże, I, k. 6v.
MGR VI'94

Страница

BRODNICA
AK

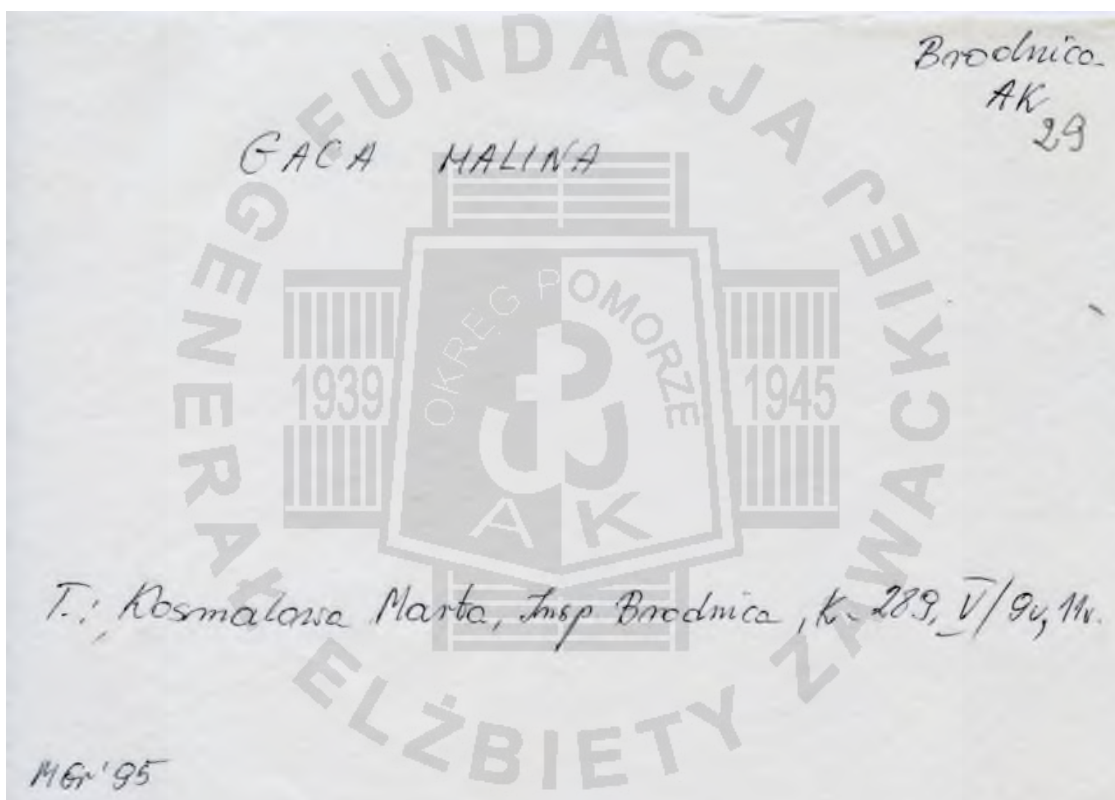
GRACOWA HALINA

28

ps. "IZA" · "HAGA" · "LILIA" · "BIAŁY ANIOŁ"

Łob. k. J. Jagielskiej - Nowak, ko

ff 11/94

Brodnica

30

AK

Gaca Halina

przyboczna w drużynie brodnickiej, podczas okupacji w Armii Krajowej, aresztowana 2 stycznia 1945 r. za służbę sanitarną na rzecz partyzantów, wywieziona 29 lipca 1945 r. rzekomo do obozu w "aklenburgii", zamordowana w drodze.

rankowski, Harcerstwo ... str. 284

Brodnica
AK

31

GACA HALINA

Aresztowana wraz z Wandą Cybulską ps. "Ada",
panią Karbowskią, bratem Bogolanem Gacą
i Emilem Tomczykiem 2 I 1845 r.

Źr.: Rel. rodziny Piaseckiej o Wandzie Cybulskiej,
teczka Wandę Cybulskiej, nr 238, I, k. 2v.

MGr maj '84

219

FK
Pordulnice
32

+ Gace Halina
'92a', 'Haga'

d/o
d/o

Orestaw i Anna
z d. Klaffke

1924, Starogard

- (Pordulnice)

awent. 3I 1945
Zamord. 1945

znocilo: mel brate B. Gacy, liczne WZmianki
K. Cichanowski str 329, 360

w FK vel XII 43

lub po zary
278 mel Restawling

K 114/
1732P
nr. 2314

a

Gałą Kalima

Brodnica

AK:

33

Pielęgniarka, razem z dr.
Nikodemem Dworowskim
udzieliła pomocy rannemu spa-
dochromiarzowi z grupy desantu
radzieckiego skrajnej w sierpniu 44r.
w lesach k. Górzna.

zob. T: K: 585/585 Lujka Wultarska
2. III 13 ul. J. Tempelowej, imp. Brod.
AK: W 102

+ Gosa Halina „Lilia”, „Biały Aniot”

Brodnice
„PCK”
34

- pielęgniarka w szpitalu w Brodnicy

- organizowała punkty sanitarne w pow. brodnickim

zob. Żołowska E., z dziejów..., w: Ruch Oporu na Pomorzu...,
t. 3, s. 157

całk. bl.

Brodzica
ZWZ - AK

35

Gaga Kalina ps. "dilia"

Pracowała w kamórze P.O. na terenie
Brodzicy. Zadaniem naszym było mie-
szenie paucy wpięciem obozowym, wpię-
donym Polakom, zapatrywanie partyzan-
tów w keli i opatrunki "

inf w rel. Zonowskiej Heleny K-274 s. 1

uG

Góra Halina

Brodniczy
36

Podczas okupacji często spotykał się z nią
S. Kwarkowski.

zob. : T. : S. Kwarkowski, list z dn. 15.01.96

HMM-96

Gaca Halina

